

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

**Szkoły Podstawowej nr 31 z Oddziałami Sportowymi i
Mistrzostwa Sportowego
w Bydgoszczy**

2025/2026

„Odważ się być dobrym – to największa siła człowieka.”

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2230).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 172).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 700).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.) lub
- Rozporządzenie MEiN z 13 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. po. 1367) – zmiana w zakresie § 13
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026

1. WPROWADZENIE

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole. Wychowanie to proces wspomagania dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej. Zależy nam, aby uczniowie umieli prowadzić zdrowy styl życia, budować relacje i współpracować z innymi, brać odpowiedzialność za własne postępowanie, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, dostrzegać problemy drugiego człowieka. Profilaktyka to kompleksowe działania wspomagające proces wychowania, które obejmują: wspieranie wychowanków w radzeniu sobie trudnościami, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących. W naszych działaniach stosować będziemy profilaktykę uniwersalną, skierowaną do wszystkich członków społeczności szkolnej oraz selektywną skierowaną do wybranych grup uczniów po wcześniejszej diagnozie problemów i zagrożeń. Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szerokorozumianego sukcesu. Zaspokajając jego potrzeby, nauczyciele, w szczególności wychowawcy kształtują samodzielne myślenie, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują jak radzić sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia bez substancji psychoaktywnych, wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają osobiste wsparcie. Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Program wychowawczo – profilaktyczny obejmuje:

- treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,
- treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców,
- obszary : zdrowie – edukacja zdrowotna
- relacje – kształtowanie postaw społecznych
- kultura – wartości, normy i wzory zachowań
- bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (instytucje wspierające działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Główne cele programu wychowawczo- profilaktycznego w oparciu o kierunki polityki oświatowej na rok 2025/2026

1. Rozwój zdolności analitycznego myślenia i logicznego rozumowania

Wspieranie uczniów w rozwijaniu umiejętności matematycznych i przyrodniczych, zachęcanie do obserwacji, eksperymentowania, formułowania wniosków.

2. Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych i patriotycznych

Budowanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i narodowej, uczciwości, odpowiedzialności za wspólne dobro, dbałości o tradycję i kulturę.

3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej

Rozwój świadomości prozdrowotnej, regularna aktywność ruchowa, edukacja w zakresie zdrowego odżywiania i higieny, radzenie sobie ze stresem.

4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej, wspieranie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie uzależnieniom

Rozwijanie umiejętności empatii, komunikacji interpersonalnej, rozwiązywania konfliktów, prowadzenie działań wsparcia psychologicznego, wykrywanie i reagowanie na problemy emocjonalne.

5. Bezpieczeństwo w środowisku cyfrowym i rozwijanie kompetencji medialnych

Kształtowanie świadomości zagrożeń w sieci, bezpiecznego korzystania z nowych technologii, umiejętności krytycznego myślenia wobec treści internetowych i informacyjnych.

6. Wspieranie doradztwa zawodowego oraz kształtowanie kompetencji przyszłości

Umożliwianie uczniom poznania możliwości edukacyjnych i zawodowych, rozwijanie zainteresowań, planowania swojej ścieżki rozwoju już na etapie szkoły podstawowej.

7. Wzmacnianie aktywności poznawczej i sprawczości ucznia

Zachęcanie do samodzielności, podejmowania inicjatyw, uczenia się metodami aktywnymi, ocenianie kształtujące, angażowanie uczniów w proces podejmowania decyzji szkolnych.

8. **Kultywowanie języka polskiego i kultury narodowej, także w środowiskach Polonii**

Wzbogacanie wiedzy o języku, literaturze i kulturze polskiej; utrzymywanie więzi językowej i kulturowej wśród uczniów pochodzących z rodzin polonijnych; promowanie udziału w kulturze lokalnej i narodowej

DIAGNOZA POTRZEB I PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W SZKOLE

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, analizy sytuacji wychowawczej szkoły, diagnozy potrzeb środowiska szkolnego oraz aktualnej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka oraz czynników chroniących, dotyczących uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły.

W analizie sytuacji wychowawczej zostały uwzględnione:

- sukcesy wychowawcze szkoły (statystyki szkolne, analiza przypadków indywidualnych),
- potrzeby uczniów i ich oczekiwania (na podstawie informacji uzyskanych przez wychowawców klas, ale głównie na podstawie informacji uzyskanych od samych uczniów),
- potrzeby i oczekiwania rodziców,
- potrzeby rozwojowe nauczycieli.

Przeprowadzona analiza sytuacji wychowawczej pozwoliła wyodrębnić czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące w środowisku szkolnym. Stanowiły one ważną podstawę przy projektowaniu działań zapobiegawczych. Jednocześnie zidentyfikowano oczekiwania uczniów, ich rodziców i nauczycieli, co pozwoliło na sformułowanie potrzeb i priorytetów w działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

Czynniki chroniące:

- zintegrowana i zaangażowana kadra pedagogiczna
- poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole,
- brak anonimowości wśród uczniów w szkole,
- sukcesy sportowe uczniów,
- udział szkoły w wielu projektach na poziomie powiatu i województwa,
- możliwość uczęszczania do świetlicy i rozwój umiejętności podczas zajęć świetlicowych,
- współpraca z instytucjami – np. Powiatowa Poradnia Psychologiczna- Pedagogiczna.

Czynniki ryzyka:

- zwiększająca się ilość uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- trudności w przestrzeganiu przez niektórych uczniów ustalonych zasad,
- trudności z samokontrolą uczniów, w szczególności problemy z wyrażaniem złości w sposób społecznie akceptowany,
- wulgaryzmy przezywanie, wyśmiewanie, zwłaszcza w stosunku do rówieśników,
- trudności w rozwiązywania konfliktów,
- nadmierne korzystanie z Internetu, gier,
- demonstrowanie własnej tożsamości przez uczniów, poprzez zachowania prowokacyjne, oraz brak motywacji do nauki,

- trudne sytuacje rodzinne, konflikty okołorozwodowe rodziców lub opiekunów prawnych,
- samotne rodzicielstwo
- brak zrozumienia niektórych rodziców dla działań wychowawczych szkoły

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
- ochronę i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),
- wzbudzanie poczucia zaufania ucznia do wychowawcy,
- Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie
- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,

- kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców
- rozwój samorządności szkolnej i wolontariatu.
- wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z trudnościami.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,

- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki do realizacji procesu wychowawczo- profilaktycznego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia , przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- współpracuje z nauczycielami, samorządem uczniowskim, wspomaga ich w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,

- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo – profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z radą rodziców,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo – profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w szkole,
- uczestniczą w spotkaniach, wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- uczestniczą w życiu szkoły, dbają o właściwą formę spędzania wolnego czasu przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo – profilaktyczny szkoły.

Pedagog szkolny/ psycholog/psycholog sportu. pedagog specjalny

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w odpowiednich formach,

- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno – wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym , w tym z poradnią psychologiczno- pedagogiczną.

Wychowawcy:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo – profilaktycznym, opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym oraz obowiązującymi zwyczajami i tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,

- współpracują z sądem, policją, innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają uczniami i rodzicami o frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów, szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców i radą pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje idee samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycje,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026

OBSZARY DZIAŁAŃ PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Obszar	Zadania i sposób realizacji w klasach I-III	Osoba odpowiedzialna
SFERA FIZYCZNA	Propagowanie zdrowego stylu życia. Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej poprzez naukę. Stosowanie atrakcyjnych form ruchu na zajęciach sportowych (gry zespołowe). Dbłość o higienę pracy oraz higienę osobistą poprzez współpracę z pielęgniarką szkolną, przestrzeganie wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie. Promowanie wiedzy na temat zapobiegania zakażeniom (pogadanki w klasach, plakaty informacyjne). Dostosowanie sprzętu szkolnego do wzrostu oraz indywidualnych potrzeb ucznia. Fluoryzacja i zachęcanie do dbania o higienę jamy ustnej. Zwracanie uwagi na ubiór odpowiedni do pogody oraz do zajęć z wychowania fizycznego (zmiana obuwia, strój sportowy) . Zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała. Przestrzeganie regulaminu w sali gimnastycznej, boiska szkolnego oraz w szatni szkolnej. Poranny rozruch / gimnastyka śródlekcyjna w klasach. Organizowanie „Dnia Sportu” i klasowych zawodów sportowych, konkursy plastyczne i wiedzy o zdrowiu (np. „Moje zdrowe śniadanie”, „Sport to zdrowie”),	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele wychowania fizycznego, dyrektor szkoły, pedagog szkolny, psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna.

	Zasady prawidłowego odżywiania się. Aktywne promowanie dobrych nawyków żywieniowych w trosce o właściwą dietę uczniów. Aktywne promowanie dobrych nawyków żywieniowych w trosce o właściwą dietę uczniów Świadome spożywanie wartościowego drugiego śniadania. Realizowanie programów: "Owoce w szkole". Prowadzenie akcji klasowych: „Drugie śniadanie w mojej klasie” – wspólne zdrowe śniadania raz w tygodniu.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, rodzice.
	Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu. Organizowanie konkursów o tematyce zdrowotnej. Uczestniczenie w zajęciach na pływalni. Organizowanie imprez sportowych, gier i zabaw ruchowych. Wycieczki szkolne. Wycieczki piesze w najbliższej okolicy, zajęcia na świeżym powietrzu w miarę warunków pogodowych (spacery, zabawy terenowe).	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, rodzice.
	Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym umiejętności rozwiązywania konfliktów. Wdrażanie do poszanowania godności drugiego człowieka i traktowania innych zgodnie z zasadami kultury i normami współżycia społecznego, kształtowanie postawy wrażliwości, otwartości na potrzeby innych ludzi. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, psycholog, pedagog specjalny, psycholog sportu

STREFA SPOŁECZNA	Poznanie praw i obowiązków ucznia. Zapoznanie uczniów z prawami człowieka oraz śledzenie i omawianie bieżących wydarzeń w kontekście respektowania tych praw. Przeprowadzenie zajęć w Dniu Praw Dziecka, Czy Dniu Kropki. Zachęcanie uczniów do pomocy koleżeńskiej udzielanej uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym. Systematyczne monitorowanie obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, psycholog., inni specjaliści
	Kształtowanie przyjaznych relacji międzyludzkich i międzykulturowych. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się, umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. Budowanie atmosfery opartej na zaufaniu i życzliwości. Integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania (zabawy, projekty, praca zespołowa). Okazywanie szacunku rodzicom i osobom starszym. Uświadamianie uczniom i ich rodzicom zagrożeń wynikających z przemocy. Udział w akcjach charytatywnych: zbiórka książek, przyborów szkolnych, zabawek, odzieży dla najbardziej potrzebujących. Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec cudzoziemców. Kultura na co dzień – uczymy porozumiewać się ze sobą.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog szkolny, rodzice.
	Kształtowanie pozytywnych relacji w klasie. Sposoby rozwiązywania własnych problemów. Integracja uczniów i rodziców podczas organizowanych imprez, zabaw, prac w grupie. Zachęcanie rodziców do uczestnictwa w życiu klasy poprzez spotkania z rodzicami wykonującymi ciekawe i mniej popularne zawody lub mającymi interesujące hobby lub zainteresowania.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

	Kształtowanie postaw i odpowiedzialności za środowisko. Uświadamianie wpływu codziennych zachowań i czynności na stan środowiska oraz wskazywanie w najbliższym otoczeniu miejsc, w których zachodzą niepożądane zmiany, wyjaśnienie wpływu degradacji środowiska na zdrowie człowieka, ukazywanie konieczności tworzenia obszarów chronionych umożliwienie propagowanie udziału w akcjach proekologicznych. Organizowanie zajęć o tematyce ekologii w świetle zmian ocieplania klimatu. Uświadamianie dzieciom, aby oszczędzały energię, wodę i papier podczas codziennych czynności. Założenie w klasach kącików przyrody. Obchody "Dnia Ziemi", "Sprzątanie świata". Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
	Podejmowanie działań w zakresie samorządności uczniów. Wybory do Samorządu Uczniowskiego oraz samorządu klasowego. Organizacja życia kulturalnego w szkole. Propagowanie i udział w akcjach charytatywnych. Podnoszenie prestiżu szkoły w oczach uczniów i społeczności lokalnej. Organizacja imprez okolicznościowych. Umożliwienie uczniom wykazania się inicjatywą i przedsiębiorczością. Dbłość o gazetki szkolne, dekorowanie klas, tablic i korytarzy. Inicjatywy uczniowskie - udział uczniów w projektach szkolnych. Współtworzenie gazetki szkolnej. Wyrabianie odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie szkoły - uczniowie współgospodarzami szkoły. Reprezentowanie szkoły podczas uroczystości lokalnych. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, dyrektor.
	Promowanie kształcenia zawodowego i współpracy ze środowiskiem lokalnym, z uwzględnieniem roli rodziców jako partnerów szkoły w procesie doradztwa zawodowego.	Nauczyciele edukacji

	Czynna współpraca nauczycieli z rodzicami. Zebrania z rodzicami, dni okolicznościowe. Przedstawienie rodzicom najważniejszych dokumentów i programów szkoły oraz współpraca przy ich tworzeniu. Zachęcanie rodziców do aktywności na rzecz klasy i szkoły. Włączenie rodziców w wycieczki zawodoznawcze (np. oprowadzanie klasy po miejscu pracy). Wspólna organizacja imprez szkolnych oraz kiermaszów. Organizowanie dni zawodów (Dzień rodziny) – rodzice wspólnie z uczniami przygotowują prezentacje, stroje, plakaty. Podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami. Współpraca z Radami Rodziców szkolnymi i klasowymi. Pomoc rodzinom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, dyrekcja szkoły, pedagog szkolny, psycholog szkolny, Rada Rodziców.
STREFA DUCHOWA	Kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy. Organizowanie lekcji z zakresu edukacji zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem zasad udzielania I pomocy. Organizowanie zajęć z udziałem rodziców dotyczących edukacji zdrowotnej. Poszerzenie świadomości w zakresie dbania o dobrostan psychiczny i fizyczny ze szczególnym wskazaniem celowości opieki nad nimi.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, nauczyciel bibliotekarz, specjaliści, zaproszeni goście.
	Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw patriotycznych i proobronnych. Kultywowanie polskich tradycji i zwyczajów. Opieka nad miejscami pamięci narodowej. Przybliżenie wiedzy związanej z regionem, w którym żyjemy oraz ojczyzną. Wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci. Organizowanie lekcji muzealnych, wycieczek, spotkań z inspirującymi ludźmi (artystami i twórcami regionalnymi),	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów,

	przedstawicielami samorządu lokalnego. Organizacja apeli okolicznościowych. Poszerzenie wiedzy w zakresie tematyki edukacji proobronnej.	nauczyciele świetlicy szkolnej.
--	--	---

SFERA EMOCJONALNA	Określenie przyjemnych i nieprzyjemnych emocji. Rozpoznawanie uczuć i zdobywanie wiedzy o sposobach radzenia sobie z nieprzyjemnymi emocjami. Wzmacnianie wiary we własne możliwości, budowanie pozytywnej samooceny. Stres i sposoby radzenia ze stresem. Omawianie sposobów rozwiązywania własnych problemów. Zajęcia wzmacniające pewność siebie	Wychowawcy, nauczyciele, specjaliści szkolni.
	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami poprzez wykorzystanie bajek terapeutycznych i literatury dla dzieci. Odczytywanie fragmentów książek, omawianie sytuacji bohaterów. Zachęcanie do sięgania po odpowiednią literaturę.	Wychowawcy, nauczyciele, nauczyciel biblioteki, nauczyciele świetlicy, specjaliści szkolni.
	Informowanie rodziców o rodzajach i formach pomocy proponowanych przez instytucje wspierające szkołę. Organizowanie spotkań pedagogizujących dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami dzieci. Pedagogizacja rodziców podczas zebrań oraz dni okolicznościowych. Kierowanie uczniów na badania do PPP-P. Zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia uwzględniające potrzeby uczniów, rewalidacyjne, specjalistyczne).	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, psycholog, nauczyciele przedmiotów

	Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów poprzez kontrolowanie monitoringu. Analiza monitoringu. Rozmowy z uczniami i rodzicami.	Pedagog, dyrektor szkoły.
	Zapoznanie uczniów z drogą ewakuacyjną szkoły. Znajomość „ciągów komunikacyjnych” i dróg ewakuacji na terenie szkoły. Znajomość regulaminów obowiązujących na basenie. Omawianie zasad bezpiecznego spędzania przerw, zachowania się w trakcie lekcji i imprez szkolnych. Próbnny alarm przeciwpożarowy.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, dyrekcja, koordynator ds. bezpieczeństwa
	Wzmacnianie zdrowia psychicznego uczniów, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, budowanie odporności emocjonalnej. Kształtowanie i doskonalenie umiejętności życiowych takich jak: samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji. Uświadomienie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nią radzić (gazetki korytarzowe Stop przemocy – wybieram dobre słowa, Emocje są ważne – jak je rozpoznawać i wyrażać). Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji. Zapobieganie konfliktom w środowisku szkolnym. Eliminacja wulgaryzmów. Stosowanie zwrotów grzecznościowych w szkole i konsekwentne reagowanie na przejawy agresji. Promowanie zasad szacunku, zaufania i życzliwości. Rozpoznawanie przyczyn ataków agresji, obserwacja i monitorowanie zmian zachowań uczniów (omawianie przyczyn konfliktów z uczniami). Bieżące informowanie rodziców o przejawach agresji. Zajęcia profilaktyczne	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele, specjaliści szkolni, rodzice, przedstawiciel policji biura cyberbezpieczeństwa

	z pracownikami policji. Kampanie szkolne np. „Tydzień Życzliwości”, „Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Równieżniczej”	
	Wspieranie uczniów o różnych potrzebach edukacyjnych. Motywowanie rodziców do przedstawiania opinii i orzeczeń wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniach i opiniach o udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dostosowanie metod pracy do potrzeb uczniów. Prowadzenie zajęć uwzględniających potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Wszyscy nauczyciele, nauczyciele odpowiedzialni za organizację zajęć specjalistycznych.
	Rozwijanie umiejętności cyfrowych i bezpiecznego korzystania z Internetu. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej. Kształtowanie umiejętności korzystania z mediów, portali i urządzeń komputerowych. Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno- komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów. Zajęcia dotyczące przeciwdziałania cyberprzemocy i uzależnieniom od cyberprzestrzeni oraz świadomego korzystania ze środków masowego przekazu. Uwrażliwienie rodziców na wychowawczą rolę rodziny (np. aktywne spędzanie wolnego czasu). Organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, psycholog, inni specjaliści pielęgniarka szkolna, rodzice, policja, straż miejska poradnia psychologiczno pedagogiczna.

	Jestem ostrożny w kontaktach z nieznajomymi. Kształtowanie umiejętności zachowania ostrożności w kontaktach z nieznajomymi. Nauka asertywności i mówienia „nie” w określonych sytuacjach. Kształtowanie umiejętności zachowania się w niebezpiecznych sytuacjach.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, rodzice, policja, specjaliści
	Działalność opiekuńcza szkoły. Orientacja w sytuacji materialnej rodzin uczniów, konsultowanie z pracownikami socjalnymi MOPS. Zapewnienie bezpieczeństwa w szkole przed lekcjami i po lekcjach – działalność świetlicy szkolnej. Podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej, w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo w drodze do szkoły i w szkole. Wdrażanie do zachowania obowiązujących w szkole i w drodze do szkoły, podczas wycieczek szkolnych ze szczególnym uwzględnieniem najmłodszych uczniów, znajomość regulaminów klasopracowni, boiska szkolnego, placu zabaw, biblioteki, świetlicy. Zapewnienie bezpieczeństwa w czasie zajęć szkolnych, wycieczek, wyjść poza teren szkoły, aktywnego i bezpiecznego wypoczynku. Dyżury nauczycielskie.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, psycholog, pedagog specjalny, psycholog sportu, pielęgniarka szkolna, dyrekcja szkoły, nauczyciele świetlicy, logopeda, zespoły klasowe. Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, psycholog,

		pedagog, rodzice, policja.
	Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w szkole. Zapewnienie stałej opieki nauczyciela prowadzącego. Wsparcie psychologa i pedagoga szkolnego. Pedagogizacja rodziców pod kątem motywacji do uczenia się kształtowania dojrzałości emocjonalnej dzieci. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów prowadzone przez instytucje wspierające szkołę oraz szkolnych specjalistów w zagadnieniach agresja słowna i fizyczna, szacunek dla drugiego człowieka.	Pedagog psycholog szkolny, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pracownik poradni psychologiczno-pedagogicznej
	Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego. Zapewnienie opieki psychologa i pedagoga szkolnego w zakresie adaptacji do nowych warunków życia i nauki. Organizowanie zajęć integracyjnych w zespołach klasowych, warsztaty z zakresu radzenia sobie ze stresem, uczenie obniżania napięcia, kierowanie uczniów i rodziców do odpowiednich instytucji pomocowych.	Pedagog psycholog szkolny, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów.
	Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym. Rozpoznawanie problemów w sferze emocjonalnej i społecznej, udzielanie oraz podjęcie działań adekwatnych do	Pedagog, psycholog nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy

	zdiagnozowanych potrzeb (wsparcie oraz kierowanie do odpowiednich specjalistów). Organizowanie dni/tygodni tematycznych (Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego), wprowadzenie w klasach kącików wyciszenia / relaksacji, rozwijanie umiejętności nazywania emocji (np. praca z kartami emocji). Akcje charytatywne z udziałem uczniów (zbiórki żywności, odzieży, pomocy dla schronisk),	nauczyciele przedmiotów, pracownik poradni psychologiczno-pedagogicznej
--	---	--

SFERA INTELEKTUALNA	Wspomaganie rozwoju uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Rozwijanie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości uczniów poprzez stosowanie metod aktywizujących i wspieranie samodzielności w uczeniu się. Wyrównywanie szans edukacyjnych, indywidualizacja działań edukacyjnych i wychowawczych, dostosowanie wymagań do potrzeb i możliwości ucznia, motywowanie uczniów do pracy, objęcie ucznia PPP-P na terenie szkoły, udział w zajęciach dodatkowych, dobór odpowiednich metod i form pracy, zapobieganie wykluczeniu poprzez integracji klasy oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości. Wprowadzanie elementów samooceny (np. kolorowe buźki, karty „umiem – jeszcze ćwiczę”), dawanie uczniom możliwości wyboru (np. kolejności wykonywania zadań, sposobu prezentacji).	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog, psycholog, logopeda, pedagog specjalny, rodzice.
---	--	--

	Budzenie ciekawości poznawczej oraz rozwijanie umiejętności twórczego myślenia. Kształtowanie chęci do poznawania nowych treści, zachęcanie do słuchania czytanych bajek i opowiadań oraz wypowiadania się na ich temat. Zachęcanie do dzielenia się swoją wiedzą. Podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności. poznanie własnego systemu sensorycznego oraz umiejętności sprzyjających dobremu uczeniu się.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele świetlicy szkolnej, psycholog, pedagog, pedagog specjalny, psycholog sportu logopeda, rodzice.
	Kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji. Rozwijanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno- komunikacyjnych. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci. Udział uczniów w konkursach szkolnych. Uczenie świadomego i bezpiecznego korzystania z Internetu. Promowanie i rozwijanie talentów. Prowadzenie lekcji z wykorzystaniem technologii informacyjnej. Wzbogacanie wiedzy na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów, nauczyciele świetlicy szkolnej.
	Odkrywanie własnych możliwości, talentów i predyspozycji oraz ich twórcze wykorzystanie. Organizacja konkursów i olimpiad, realizacja projektów edukacyjno wychowawczych, lekcji tematycznych oraz udział w zajęciach pozalekcyjnych. Np. Festiwal Talentów	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele świetlicy szkolnej, psycholog, pedagog, logopeda, pedagog specjalny, rodzice

	Wzmacnianie doradztwa zawodowego poprzez rozwijanie wiedzy o zawodach i kształtowanie umiejętności planowania dalszej edukacji. Organizowanie cyklu zajęć „Poznajemy zawody” – rozmowy o pracy rodziców, goście w klasie (np. strażak, pielęgniarka, policjant, bibliotekarz), wycieczki edukacyjne do różnych miejsc pracy (piekarnia, poczta, gospodarstwo rolne, biblioteka, remiza), tworzenie albumu klasowego „Kim chcę zostać w przyszłości”,	Nauczyciele, pedagog psycholog szkolny.
	Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci. Promowanie i wspieranie rozwoju kompetencji czytelniczych oraz kształtowanie nawyków uczestnictwa w kulturze. Rozpoznawanie i kierowanie zainteresowaniami literackimi. Wyrabianie i pogłębianie u uczniów nawyku czytania i uczenia się. Prowadzenie różnych form pracy z czytelnikiem: rozmowy o książkach, udzielanie porad w wyborach czytelniczych, gry literackie, konkursy, głośne czytanie i słuchanie. Zachęcanie rodziców oraz starszych uczniów do akcji „Narodowe czytanie”. Spotkania z twórcami literatury dziecięcej. Organizowanie wyjść na lekcje czytelnicze do pobliskich bibliotek. Udział w konkursach czytelniczych organizowanych przez szkolną bibliotekę. Wzbogacanie zasobów biblioteki szkolnej o nowe pozycje oraz książki pozostające w sferze zainteresowań uczniów i jednocześnie służących realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciel bibliotekarz.
	Kształtowanie myślenia analitycznego. Realizacja kierunku polityki oświatowej państwa poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych, rozwijanie kompetencji matematycznych oraz umiejętności	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotów

	logicznego i krytycznego myślenia w kształceniu ogólnym. Korzystanie z zajęć w terenie (lekcje w lesie, w parku, wycieczki przyrodnicze połączone z mierzeniem, liczeniem, obserwacją), wprowadzanie łamigłówek, krzyżówek i rebusów matematyczno-przyrodniczych podczas zajęć, udział uczniów w konkursach matematycznych i przyrodniczych dla klas młodszych. wprowadzanie zadań problemowych w edukacji wczesnoszkolnej (np. matematyka w codziennych sytuacjach – zakupy, pomiar, planowanie), stosowanie gier logicznych i matematycznych (planszowych i komputerowych),	przyrodniczych i matematycznych, dyrektor szkoły.
--	---	---

Obszar	Działania i sposób realizacji w klasach IV-VIII	Osoby odpowiedzialne
SFERA FIZYCZNA	Propagowanie zdrowego stylu życia. Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą. Utrwalanie z zasadami dbałości o zdrowie własne i innych (pogadanki na godzinach wychowawczych, lekcje biologii, przyrody i lekcje wychowania fizycznego). Regularne przypominanie uczniom o podstawowych zasadach higieny osobistej i zwrócenie uwagi na jej utrzymanie. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej (konkursy, zawody szkolne i międzyszkolne, pozalekcyjne zajęcia	Wychowawcy klas IV–VIII, nauczyciele wychowania fizycznego, pedagog/psycholog /psycholog sportu ,

	sportowe). Prowadzenie godzin wychowawczych o zdrowym stylu życia (sen, aktywność, dieta, równowaga cyfrowa), systematyczne zajęcia sportowe –organizacja Dnia Sportu i zawodów międzyszkolnych, akcje prozdrowotne (Europejski Tydzień Sportu, Światowy Dzień Zdrowia). Dostarczanie wiadomości na temat zdrowego i racjonalnego sposobu odżywiania się. Świadome spożywanie wartościowego drugiego śniadania (rozmowy na godzinach wychowawczych). Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania (godziny wychowawcze, zajęcia wychowania do życia w rodzinie, lekcje biologii, przyrody).Zwrócenie uwagi na utrzymanie higieny osobistej szczególnie w czasie lekcji wychowania fizycznego (zmienne obuwie i strój sportowy).Przestrzeganie regulaminu w Sali gimnastycznej, boiska szkolnego, hali sportowej i w szatni wychowania fizycznego jak i zarówno w szatni szkolnej. Organizowanie imprez sportowych, gier i zabaw ruchowych (udział w zawodach, zajęcia na świeżym powietrzu). Gry i zabawy dydaktyczne podczas przerw spędzanych w Sali lekcyjnej. Stosowanie ciekawych form ruchu na zajęciach sportowych. Organizowanie szkoleń dotyczących pierwszej pomocy na lekcjach Edukacja dla Bezpieczeństwa i biologii.	pielęgniarka szkolna, rodzice.
SFERA SPOŁECZNA	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. Zapoznanie uczniów z prawami człowieka oraz śledzenie i omawianie	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, nauczyciele specjaliści.

	bieżących wydarzeń w kontekście respektowania tych praw. Obchody Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka. Systematyczne monitorowanie obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów. Zachęcanie uczniów do pomocy koleżeńskiej udzielanej uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. Obchody Światowego Dnia Życzliwości i Pozdrowień. Integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania (wycieczki, zabawy, projekty). Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. Piknik rodzinny. Udział w akcjach charytatywnych. Wolontariat szkolny. Obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza.	
	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji jako podstawy współdziałania. Eliminacja wulgaryzmów. Stosowanie zwrotów grzecznościowych w szkole i konsekwentne reagowanie na przejawy agresji. Promowanie zasad szacunku, zaufania i życzliwości. Rozpoznawanie przyczyn ataków agresji, obserwacja i monitorowanie zmian zachowań uczniów (omawianie przyczyn konfliktów z uczniami). Organizowanie spotkań, prelekcji, spektakli profilaktycznych. Zajęcia profilaktyczne z pracownikami Straży i Policji. Bieżące informowanie rodziców o przejawach agresji – rejestr zachowań agresywnych. Objęcie pomocą socjoterapeutyczną uczniów sprawiających problemy	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog, policja i straż

	wychowawcze. Przeciwdziałanie stygmatyzacji uczniów, obcokrajowców, uczniów o innym kolorze skóry lub niższym statusie materialnym.	
	Wzmacnianie odpowiedzialności za mienie własne i społeczne. Dyżury nauczycieli podczas przerw. Uświadamianie uczniom odpowiedzialności za wspólne mienie oraz podkreślanie konsekwencji ich czynów. Zajęcia wychowawcze dotyczące odpowiedzialności za swoje czyny. Kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych. Wzmacnianie zachowań pozytywnych podczas godzin wychowawczych. Ścisła współpraca z rodzicami. Współpraca ze Strażą i Policją.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, pracownicy niepedagogiczni. szkoły, dyrektor szkoły
	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych. Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych. Uświadamianie wpływu codziennych zachowań i czynności na stan środowiska oraz wskazywanie w najbliższym otoczeniu miejsc, w których zachodzą niepożądane zmiany wyjaśnienie wpływu degradacji środowiska na zdrowie człowieka, ukazywanie konieczności tworzenia obszarów chronionych umożliwienie i propagowanie udziału w akcjach proekologicznych. Motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska. Rozwijanie zachowań proekologicznych (np. segregacja śmieci). Zajęcia wychowawcze o tematyce ekologicznej. Udział w akcjach i konkursach ekologicznych. Upowszechnianie wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju. Akcje „Sprzątanie Świata”, obchody Dnia	

	Ziemi, zbiórka baterii i korków, udział w konkursach ekologicznych, udział uczniów w lokalnych akcjach proekologicznych. Tworzenie gazetek ściennych.	
SFERA DUCHOWA	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego, kształtowanie postaw patriotycznych i poczucia przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, narodowej i europejskiej. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. Wychowanie do wartości. Przybliżanie wiedzy związanej z regionem, w którym żyjemy. Kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, polskiej i europejskiej oraz kształtowanie postaw patriotycznych i więzi z własnym regionem. Kultywowanie polskich tradycji i obyczajów. Współtworzenie gazetki szkolnej „Sandor”, prowadzenie kroniki szkoły. Lekcje muzealne, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi (artystami i twórcami regionalnymi, przedstawicielami samorządu lokalnego). Udział w uroczystościach rocznicowych. Organizowanie klasowych spotkań okolicznościowych. Poszerzanie wiedzy na temat Unii Europejskiej. Organizacja Europejskiego Dnia Języków Obcych Organizacja apeli okolicznościowych, imprez ogólnoszkolnych.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, specjaliści.
	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji. Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność (Dzień rodziny). Poznawanie innych kultur i tradycji, przy szczególnym uwzględnieniu kultur i tradycji uczniów naszej	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, specjaliści.

	szkoły (udział w wydarzeniach kulturalnych koncerty, spektakle, udział w ogólnopolskich obchodach np. Europejski Dzień Języków Obcych, Dzień Dziecka).	
	Kształtowanie postaw wobec osób z niepełnosprawnościami oraz osób innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. Przeprowadzenie godzin wychowawczych – kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw. Podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji. Organizacja konkursów i apelu związanego z innymi językami i kulturami, np. Europejski Dzień Języków Obcych. Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych, rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontaktach z przedstawicielami innych narodowości. Lekcje wychowawcze, wycieczki, projekty edukacyjne. Szkolne Koło Wolontariatu. Realizacja elementów ogólnopolskiego projektu „Każdy inny, wszyscy równi”, programu :” Rówieśnicy „	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, specjaliści.
	Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów. Zajęcia wychowawcze o tematyce patriotycznej w kl. IV-VIII (m.in. na temat symboli narodowych, patriotyzmu, niepodległości, honoru, praw i obowiązków obywatelskich). Udział pocztu sztandarowego w uroczystych apelach. Upamiętnienia postaci i wydarzeń historycznych. Dbanie o miejsca pamięci narodowej. Udział w apelach z okazji rocznic i świąt państwowych np. Święta Konstytucji 3 Maja. Konkursy historyczne	Nauczyciele historii i WOSu, nauczyciele przedmiotów i wychowawcy, pedagog, inni specjaliści .

	Kształtowanie postawy asertywnej w sytuacjach niezgodnych z ogólnie przyjętymi normami. Kształtowanie umiejętności rozróżniania dobrego i złego przykładu (np. poprzez wykorzystanie utworów literackich, filmów, spektakli teatralnych). Warsztaty profilaktyczne dla uczniów prowadzone przez firmy zewnętrzne oraz szkolnych specjalistów dotyczące m.in. uzależnień, dyskryminacji. Zajęcia wychowawcze na temat roli autorytetów w życia człowieka. Wspieranie w dokonywaniu wyboru pozytywnych autorytetów. Współpraca z Policją i Strażą Miejską.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, specjaliści.
	Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce. Budowanie poczucia własnej wartości uczniów. Pomoc uczniom w uświadamianiu sobie ich mocnych i słabych stron. Indywidualne rozmowy i wsparcie uczniów w wyborze zajęć pozalekcyjnych, Rozwijanie zainteresowań i umiejętności uczniów. Motywowanie do wyrażania własnych opinii z poszanowaniem zdania innych osób oraz przestrzegania zasad kulturalnej i merytorycznej dyskusji. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji. Motywowanie do udziału w konkursach, kołach zainteresowań, projektach, stosowanie elementów samooceny i oceny koleżeńskiej (np. „co zrobiłem dobrze, co mogę poprawić”).	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, specjaliści
	Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych. Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego. Przerwa z wychowawcą - zwiększenie czasu jaki	Dyrekcja, psycholog szkolny,

	wychowawca spędza z uczniami mająca na celu poprawę relacji oraz budowanie zaufania uczniów do wychowawcy. Organizacja zajęć integracyjnych, działania integrujące zespoły klasowe rozpoczynające nowy etap edukacyjny (scenariusze przygotowane przez pedagoga, psychologa szkolnego). Indywidualne wsparcie pedagoga/psychologa dla uczniów w sytuacjach trudnych.	pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele
--	--	--

SFERA EMOCJONALNA	Warsztaty profilaktyczne dla uczniów prowadzone przez instytucje zewnętrzne oraz szkolnych specjalistów: depresja, dyskryminacja, stres. Współpraca z PPP. BORPA,	
	Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych. Organizacja zajęć nt. agresji, jej przyczyn i skutków („Uczymy się żyć bez przemocy”), realizacja programów profilaktycznych: „Rówieśnicy”, „Spójrz inaczej”, współpraca z Policją, Strażą Miejską, – prelekcje i warsztaty, rozmowy i zajęcia na godzinach wychowawczych nt. radzenia sobie z konfliktami, warsztaty z psychologiem i pedagogiem szkolnym nt. negocjacji i mediacji, informowanie uczniów i rodziców o skutkach karnych stosowania przemocy, konsekwentne egzekwowanie regulaminu wobec zachowań agresywnych, organizacja „Tygodnia Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej „ , wzmożona kontrola nauczycieli	Dyrekcja, pedagog, psycholog wychowawcy klas

	dyżurujących w miejscach newralgicznych (korytarze ,szatnie sportowe), analiza zapisów monitoringu i rozmowy z uczniami oraz rodzicami w przypadku zdarzeń, współpraca z organizacjami wspierającymi szkołę w zakresie profilaktyki i pomocy psychologicznej.	
	Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami. Organizacja zajęć w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej (zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia wychowawcy, rozwijające umiejętność uczenia się, zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, zajęcia nauczyciele specjalistyczne). Indywidualne rozmowy z pedagogiem i psychologiem szkolnym. Współpraca z poradnią. Organizacja Dnia Zdrowia Psychicznego w szkole – pogadanki, plakaty, gazetki wspierające.	Dyrekcja, pedagog, psycholog wychowawcy klas
	Dostarczenie uczniom oraz rodzicom wiedzy o szkodliwości używek: palenia papierosów, picia, alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze). Informowanie pedagog szkolny, uczniów o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające poprzez wychowawcy, programy profilaktyczne oraz pogadanki z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem szkolnym. Uświadamianie rodziców i uczniów odnośnie szkodliwości napojów energetycznych, papierosów, alkoholu, substancji psychoaktywnych. Kształcenie wśród uczniów umiejętności asertywności oraz umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji oraz odpowiedzialności za ich skutki (rozmowy z psychologiem i pedagogiem szkolnym, godziny wychowawcze). Edukacja nauczycieli i rodziców pod kątem rozpoznawania	Dyrekcja, pedagog, psycholog , psycholog sportu, pedagog specjalny wychowawcy klas

	nowych sposobów odurzania się i używanych w tym celu przedmiotów popularnych wśród nastolatków, która pomoże zwiększyć ich czujność. Pogadanki, filmy o tematyce profilaktyki uzależnień, wykonywanie plakatów - realizowane w czasie godzin z wychowawcą. Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. Realizowanie programów profilaktycznych . dot. uzależnień: hazardu, zażywania narkotyków, palenia papierosów, picia alkohol Udział w konkursach i przedstawieniach dotyczących profilaktyki uzależnień przy współpracy z Borpą , Pałacem Młodzieży.	
	Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej. Godziny wychowawcze na temat cyberprzemocy i jej form (werbalna, kompromitujące zdjęcia i filmy, podszywanie się, wykluczanie). Zajęcia z pedagogiem i psychologiem szkolnym dotyczące cyberbullyingu, projekcje filmów edukacyjnych i dyskusje klasowe, tworzenie gazetek ściennych i plakatów nt. bezpiecznego Internetu, udział w ogólnopolskiej akcji Dzień Bezpiecznego Internetu. Organizowanie warsztatów z przedstawicielami Policji nt. odpowiedzialności prawnej w sieci, współpraca z rodzicami – przekazywanie materiałów nt. higieny cyfrowej i kontroli czasu ekranowego	Pedagog, psycholog wychowawcy klas, nauczyciel informatyki, inni specjaliści szkolni

SFERA INTELEKTUALNA	Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce. Działania: diagnozy i obserwacje, rozwijanie uzdolnień w kołach zainteresowań, projekty edukacyjne, udział w konkursach, nagradzanie frekwencji, pomoc koleżeńska, prezentowanie talentów w gazetce szkolnej, wolontariat. Rozpoznawanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań. Motywowanie i kształtowanie właściwej postawy wobec nauki i pracy. Rozwijanie uzdolnień, zainteresowań uczniów i wyłanianie talentów. Organizowanie pomocy koleżeńskiej wśród uczniów. Przeprowadzanie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy. Koła zainteresowań (chór szkolny, szkolne koło wolontariatu). Organizowanie konkursów. Nagrody za najwyższą frekwencję. Udział w Światowym Dniu Tabliczki Mnożenia oraz w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „(Nie)zwykła matematyka”.	Dyrekcja, pedagog, psycholog wychowawcy klas
	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych. Działania: organizacja Europejskiego Dnia Języków Obcych, organizowanie uroczystych apeli patriotycznych (m.in. Narodowy Dzień Żołnierzy Wyklętych, Rocznica Odzyskania	Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele

	Niepodległości), opieka nad miejscem pamięci narodowej, udział uczniów w wydarzeniach kulturalnych i historycznych.	
	„Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce. Działania: organizacja akcji Narodowe Czytanie, obchody Światowego Dnia Książki, obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, konkursy biblioteczne i czytelnicze, współpraca z bibliotekami publicznymi, tworzenie gazetek i wystaw czytelniczych w szkole, promowanie literatury dziecięcej i młodzieżowej na lekcjach języka polskiego i angielskiego.	Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele

MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY:

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- dobrym obywatelem, utożsamiającym się z ojczyzną, szanującym symbole i dziedzictwo narodowe, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem otwartym, który potrafi uważnie słuchać, rozmawiać, umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;
- człowiekiem, który rozpoznaje własne predyspozycje, rozumie wartość nauki, określa drogę dalszej edukacji,
- człowiekiem odpowiedzialnym, umiejącym samodzielnie rozwiązywać problemy, który podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje;
- człowiekiem troskliwym i życzliwym, który pomaga zarówno ludziom starszym jak i młodszym kolegom, uczestniczy w akcjach charytatywnych;

- człowiekiem, który krytycznie i bezpiecznie korzysta z mediów społecznych,
- człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego.

EWALUACJA

W ustaleniu czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja. Należy więc kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. W tym celu na początku roku szkolnego i w trakcie jego trwania należy przeprowadzić wywiady z rodzicami, uczniami i nauczycielami oraz obserwacje uczniów. Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Rodzice oraz uczniowie na każdym etapie realizacji programu mają możliwość zgłaszania uwag i propozycji dotyczących form, celów oraz zadań ustalonych w programie. Ewaluację wyników należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego i opracować wnioski do pracy na następny rok szkolny.

Narzędzia ewaluacji:

- ✓ sprawozdania nauczycieli z realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego (dwa razy w roku, na koniec każdego okresu nauki);
- ✓ ankieta skierowana do uczniów, dotycząca ich postaw i zainteresowań (koniec roku szkolnego);
- ✓ ankieta skierowana do rodziców dotycząca poczucia bezpieczeństwa dzieci w szkole oraz osiągnięć dydaktyczno- wychowawczych dziecka, ze wskazaniem kierunku działań do dalszej pracy (koniec roku szkolnego);

✓ analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych przeprowadzona przez pedagoga szkolnego, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów;

✓ analiza dokumentów; obserwacje; wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowejzostał pozytywnie zaopiniowany i przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej w dniuoraz został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu.....września 2025r

Obowiązkowe tematy godzin wychowawczych w oparciu o priorytety polityki oświatowej:

Klasy I-III

1. Zdrowy styl życia

- Jak dbać o ciało — ruch, sen, higiena
- Zdrowe jedzenie — co to znaczy i dlaczego warto

2. Bezpieczeństwo

- Zasady bezpiecznej drogi do szkoły i ze szkoły
- Bezpieczeństwo w czasie zabaw, w domu

3. Relacje i emocje

- Przyjaźń — co to znaczy być dobrym kolegą / koleżanką
- Jak rozpoznawać emocje — co robić, gdy jestem smutny / zagubiony

4. Cyfrowa higiena i korzystanie z technologii

- Bezpieczne korzystanie z internetu — zasady proste, jasne
- Czym jest informacja — prawda, fałsz, czym są reklamy

5. Edukacja obywatelska i patriotyzm

- Moja szkoła, moja klasa — co to jest samorząd klasowy, zasady współpracy
- Symbole narodowe — godło, flaga, hymn, święta państwowe

6. Profilaktyka przemocy i troska o dobrostan

- „Co to jest agresja?” — jak sobie radzić, komu powiedzieć
- Jak być życzliwym — pomaganie innym, empatia

Klasy IV-VI

1. Rozwijanie myślenia analitycznego

- Zadania problemowe — jak myśleć, by dojść do rozwiązania
- Doświadczenia przyrodnicze — obserwacja, wnioskowanie

2. **Obywatelskość i tożsamość**
 - Prawa ucznia – jakie są, jak je respektować
 - Rola społeczności lokalnej – co mogę zrobić dla mojej okolicy
3. **Zdrowie fizyczne i psychiczne**
 - Stres – jak sobie radzić
 - Znaczenie aktywności fizycznej i przerw w nauce
4. **Bezpieczeństwo cyfrowe**
 - Fake news – co to, jak je rozpoznawać
 - Netykieta; prywatność w sieci; bezpieczeństwo danych
5. **Profilaktyka przemocy rówieśniczej**
 - Przemoc słowna, cyberprzemoc – jak reagować
 - Wsparcie dla osoby krzywdzonej
6. **Doradztwo zawodowe / planowanie przyszłości**
 - Moje zainteresowania, mocne strony – co mogę w przyszłości robić
 - Zawody „przyszłości” – jak się przygotować

Klasy VII-VIII

1. **Jak podejmować dobre decyzje”**
 - A Co pomaga, a co przeszkadza w wyborze.
 - Dlaczego warto czasem się zastanowić, zanim coś zrobimy
2. **Edukacja obywatelska, patriotyzm, odpowiedzialność**
 - Prawa i obowiązki obywatela; demokracja w praktyce
 - Udział młodzieży w życiu publicznym – wolontariat, działania lokalne
3. **Zdrowie psychiczne i emocjonalne**
 - Zagrożenia psychiczne – depresja, lęki, presja rówieśnicza
 - Techniki radzenia sobie ze stresem, rozmowa
4. **Bezpieczeństwo w sieci, cyfrowe kompetencje**
 - Sztuczna inteligencja – co to jest, jakie możliwości i zagrożenia
 - Prawa autorskiego, kopiowania, plagiat; ochrona wizerunku

5. Profilaktyka przemocy i relacje międzyludzkie

- Konflikt – jak go rozwiązywać, mediacje
- Tolerancja, przeciwdziałanie stereotypom i dyskryminacji

6. Planowanie kariery i świadomy wybór ścieżki zawodowej

- Ścieżki edukacyjne po podstawówce – informacja, decyzje
- „Moje mocne strony a wybór zawodu